

Zakon o radu ili

flenkokratija na delu

Srećko Mihailović-

SVET RADA I RADNIČKIH PRAVA-

Danas, 21.7.2014. - -

Među brojnim porukama koje smo mogli da vidimo na radničkom protestu pre četiri dana izdvaja se ona koju je jedan radnik nosio ispisanu na plakatu: Vređate nam inteligenciju! Da, upravo je ta činjenica bila najvidljivija u finalu odbrane nakaradnog Zakona o radu, ali i u onoj „raspravi“ u Skupštini Srbije. Upravo je to obeležje bahate i beskrajno samouverene vlasti i samodržaca sličnih osobina. Poslednji takvi vladali su Srbijom 12 godina.

Misle oni, kao vezir Selim u onom pismu Crnogorcima „Pučina je stoka jedna grdna – dobre duše, kad joj rebra pucu“, pa svašta rade i svašta govore na porugu ljudskom razumu. Pa tako i ono što je samo nalik na argument postaje argument velike snage, i ono što je prošlo pored istine postaje istina. A kada je tako onda će nam taj Zakon o radu doneti investicije, veću zaposlenost (i mladih i starih), smanjiće sivu ekonomiju, doneće bolju poslovnu klimu, doprineće boljem radu države, i sve će biti bolje, i med i mleko...

Poznavaoi prakse, pak, kažu kako Zakon ništa ne može da promeni u ponašanju voluntaristički nastrojenih moćnika i da će kao i sada: Zakon drumom, a život šumom! Zakon menja samo ponašanja i život nemoćnih i siromašnih. (Tako je, uprkos statističkog nalaza, po kojem siromašni pešaci 454 puta češće od bogatih krše saobraćajne propise – bogati se voze kolima). U svakom slučaju, sve ovo što se dešavalo oko promena u Zakonu o radu zapravo je lakmusov papir (plavi lakmus pocrveni u kiselim uslovima, a crveni poplavi u alkalnim) za ponašanje svih društvenih aktera, a ne samo vlasti i radničkih organizacija. Dakle, testirani su i svoj pravi lik pokazali i vladajuće i opozicione partije, i Vlada i

Skupština, i mediji i tabloidi, i javnost i „javnost“, i akademska zajednica i inteligencija u celini, i organizacije civilnog društva i profesionalna udruženja, i „poslodavci“ i „posloprimci“, i zaposleni i ponekad zaposleni i nekada zaposleni i nezaposleni. Videli su se i sindikati, državni i radnički, „žuti“ i „plavi“, oni koji nisu mogli da nadiđu svoju pizmu i oni koji su radničke interese pretpostavili međusindikalnoj mržnji. Čulo se pre neki dan među radnicima u protestu: Svaka čast liderima Konfederacije i „Sloge“!

Imalo se šta videti kad se malo „zagreblo“ po naprednjacima, po socijalistima, po vajnim socijalnim demokratama, a bogme i po ovakvim, ili onakvim, liberalima. Ne, ne mislim na naš slugeranski mentalitet, niti presvučene radikale u naprednjacima, niti na one koji su, vlasti radi, duše prodali đavolu... Mislim na to što se ispod površine vidi i naša i belosvetska moćna kasta „nedodirljivih“ i njihove slugeranje (ne tvrdim da poneko ne služi iz uverenja). Videlo se, dakle, ko kome služi, iako ne svugde, i zbog čega služi! Belodano se videla na delu flenkokratija ili, u prevodu, vlast slugeranja, lakeja i udvorica... Videli smo na delu politiku u kojoj je laganje uobičajeno, političare koji ne prave razliku između laži i istine, političke eksperte („analitičari“) kojima je njihovo partijsko opredeljenje stožer svake njihove „analize“. Malo koji i površni poznavalac sindikalne scene neće da se prekrsti kad čuje „podatak“ da je Zakon o radu podržalo tri četvrtine sindikata! Najjači argument za novi Zakon o radu koji smo čuli od njegovih propagatora, glasi: „Naprosto mora...“. Očito da ovakvi „božanski argumenti“ u nebeskom narodu imaju prođu!

Ozbiljniji ekonomisti koriste slično formulisan argument u obrazlaganju usvajanja ovakvog Zakona. I oni kažu: Moralo se! Moralo se pokleknuti pred ucenama onih koji imaju pare, jer Srbija bez tog novca ne može da preživi. Dakle, usvojen je onakav Zakon kakav su tražili Svetska banka, MMF, Američka privredna komora i ko već ne. Neke pare će doći. Ostaje, pak, pitanje: da li će Srbija i sa tim parama preživeti. U stvari, nema te reforme, ni tog zakona, pa ni Zakona o radu, koji može da pokrije troškove koje prave partijski

kadrovi u državno-partijskim preduzećima i tzv. javnom sektoru. Ti „kadrovi“ nemilice arče ono što nije njihovo, svojim neznanjem, neodgovornošću, samovoljom, bahatošću... Reforma koja vodi ukidanju partijske države i partijskog upravljanja privredom i javnim sektorom u Srbiji je reforma svih reformi. Smrt partijske države je život za Srbiju, a ne donošenje antiradničkog zakona! Ovde je zgodno mesto da se citira Aleksandar Vučić: „Bespogovorno se zalažem za departizaciju i borbu protiv političkih klasa i privilegija. To je condicio sine qua non svakog napretka“.

Na kraju da kažem da su (po) tri ključne tačke latentnog i otvorenog klasnog sukoba radnika i kapitalista došle do punog izražaja prilikom promena Zakona o radu - oni koji žive od svog rada, bore se za mogućnost rada i za veću nadnicu, dok se oni koji žive od svog kapitala bore za veći profit. Borba kapitalista u aktuelnom vremenu donošenja novog zakona o radu ispoljava se kao borba (1) za stabilnost uslova poslovanja, (2) za predvidljivost uslova poslovanja, i (3) za veću konkurentnost na tržištu rada. Na drugoj strani, radnici se bore (1) za stabilnost uslova zapošljavanja i rada, (2) za predvidljivost uslova zapošljavanja i rada, i (3) za veću nadnicu. Država je stala na stranu onih koji žive od svog kapitala. Takav je Zakon i donet. Oni koji žive od svog rada i oni koji bi hteli da žive od svog rada dobili su nestabilne uslove rada i zapošljavanja, nepredvidivo trajanje rada i radnog vremena, nepredvidivu, nižu i neizvesnu nadnicu. Dobili su nestabilniji, neizvesniji, nepredvidiviji život. Radništvo je u nestajanju, prekarijat u porastu.

*Autor je sociolog, saradnik Centra za razvoj sindikalizma -
www.sindikalizam.org*

link-

http://www.danas.rs/dodaci/biznis/zakon_o_radu_ili_flenkokratija_na_delu.27.html?news_id=285838#sthash.yO2Oyl0Q.dpuf